

Verlag van het ingevolge artikel 5, sub d., j° 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Ministerie van Financiën, het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, op het beleidsterrein Volkshuisvesting 1945 – (1996).

Samenstellers

J.A.A. Bervoets en A.H. Poelwijk, 9 december 2004

1. Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = te vernietigen).

Dit BSD fungeert deels als een nieuw selectie-instrument deels tot volledige of gedeeltelijke vervanging van bestaande Vernietigingslijsten.

De volgende vernietigingslijsten zullen na vaststelling van dit BSD worden ingetrokken:

Voor de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport:

- Lijst houdende opgaaf van voor vernietiging –c.q. voor bewaring – in aanmerking komende stukken in de archieven van het Ministerie van maatschappelijk werk en in de archieven van de onder dat ministerie ressorterende takken van dienst, colleges, commissiën en ambtenaren, vastgesteld door de minister van Onderwijs en Wetenschappen d.d. 23 april 1959 nr. ON 64841, *voorzover het betreft het woonwagenbeleid.*

Voor de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:

- Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van huurcommissies, vastgesteld 11 mei 1982, beschikking nr. CD/A92.481 JK/NF.
- Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Hoofdstuk Directoraat-Generaal van de Volkshuisvesting, vastgesteld 12 september 1989, beschikking nr. MAZ 298007.

Voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:

- Lijst houdende opgaaf van voor vernietiging in aanmerking komende stukken in de archieven van het ministerie van Binnenlandse Zaken en in de archieven van de onder dat ministerie ressorterende commissies en ambtenaren, vastgesteld januari/maart 1961 en gewijzigd juli/september 1967, *voorzover het betreft het volkshuisvestingsbeleid.*

2. Het beleidsterrein

Volkshuisvesting ofwel “bevordering van goede woongelegenheid” is in de grondwet van 1983 opgenomen als “een voorwerp van zorg der overheid” (art. 22, lid 2). Volkshuisvesting wordt thans omschreven als de verantwoordelijkheid voor “goed en betaalbaar wonen in een duurzaam en gebouwde en leefbare woonomgeving.” Deze verantwoordelijkheid uit zich in drie kerntaken:

- De zorg voor voldoende beschikbaarheid van woningen
- De zorg voor de betaalbaarheid van woningen
- De zorg voor de kwaliteit van het wonen en de woonomgeving.

Deze eisen worden mede gegeven met het oog op de gezondheid en het maatschappelijk welzijn van de bevolking. Zij bestonden al vanaf de Woningwet van 1901, toen de overheid zich verbond zorg te dragen voor de woningkwaliteit in de stedelijke gebieden. Wel hebben zich binnen die driedelige taakstelling accentverschuivingen voorgedaan in de prioriteitsstelling. De hier aangegeven volgorde geeft globaal de historische volgorde van de prioriteitsstelling vanaf 1945 weer. Het beleidsterrein laat zich in zijn historische ontwikkeling over de periode 1945-1996 indelen in de volgende deeltherreinen:

- Bevordering van de woningbouw (waaronder inbegrepen de stadsvernieuwing)
- Bouw- en woningtoezicht
- Woonwagenbeleid
- Beheer van de woningvoorraad
- Huurbeleid
- Architectuurbeleid, vanaf 1989 bewust als een afzonderlijk werkterrein aangewezen aan de Rijksbouwmeester.

Toepassing van instrumenten, gekozen in het kader van het ene beleidsterrein, heeft in het verleden vaak geleid tot sturing van andere beleidsterreinen. Zo kan men bijvoorbeeld spreken van een architectuurbeleid van het rijk wanneer het zelf woningbouw financiert en op grond daarvan standaardnormen ontwikkelt. Het laatste geschiedt door specifiek bouwtechnisch en bouweconomisch onderzoek, waarvoor door het Rijk van meet af aan opdrachten zijn gegeven. Op grond van die taak heeft het ministerie zich zelfs een tijdlang Ministerie van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid genoemd. Het resultaat van het onderzoek leidde tot instrumenten, die dienen om andere deelinstrumenten te ondersteunen. Zo kunnen onderzoeken op het gebied van duurzaam bouwen leiden tot richtlijnen voor de bouwregelgeving. Op de overige deeltherreinen zal verderop worden ingegaan.

Daarnaast hebben zich wijzigingen van bevoegdheden voorgedaan die beschouwd kunnen worden als het gevolg van bijzondere omstandigheden. De bestaande regelgeving treft daarvoor op dit moment voorzieningen, die echter op de praktijk uit het verleden zijn geënt.

Woningbouw

Het woningbouwbeleid gaat ervan uit dat er in Nederland een structureel tekort is aan goede woningen, die aan de daarvoor gestelde eisen voldoen. Dit terrein omschrijft een situatie waarbij het rijk zelf (als financier of als subsidieverlener) bij de uitvoering van de bouw betrokken is.

Van 1940 tot 1956 werd volkshuisvesting tevens gezien als een onderdeel van de wederopbouw van hetgeen in ons land door het oorlogsgeweld was verwoest. Tot 1944 gold de schade in de steden en dorpen, die te lijden hadden van de krijgshandelingen tijdens de Duitse inval en enkele incidentele bombardementen, nadien ook de schade die door krijgshandelingen en inundaties tijdens de bevrijding was ontstaan. In 1953 werd daaraan de schade van de watersnood toegevoegd. Daarna werd de volkshuisvesting van Nederland vanuit verschillende beleidsvisies benaderd, die op zichzelf als de oplossing van verschillende deelproblemen werden gezien. Daarbij moet worden opgemerkt dat voor deze problemen vaak bestaande beleidsinstrumenten nader werden aangepast.

Bouw- en woningtoezicht

Het toezicht op de kwaliteit van de woningbouw is geregeld door de Woningwet van 1901. De gemeenten kregen de bevoegdheid om door middel van verordeningen eisen te stellen aan de woningbouw. Voortaan mocht er geen woning worden gebouwd zonder vergunning van de gemeente. Bovendien konden de gemeenten zelf uitbreidingsplannen ontwerpen. Het rijk moest hiervoor toestemming geven. Tenslotte had het rijk in diezelfde Woningwet een staatstoezicht op de toepassing

het vergunningenstelsel ingesteld, dat zich vooral richtte op advisering van gemeenten ten aanzien van de regelgeving. Het toezicht zelf was georganiseerd door de aanstelling van provinciale ambtenaren, die onder leiding stonden van de inspectie van de volksgezondheid.

Een belangrijk aspect hierbij was de woningbouw door particuliere -charitatieve of coöperatieve-woningbouworganisaties. Deze organisaties, speciaal opgericht voor de volkswoningbouw, mochten niet winstgevend zijn of werden geacht hun winsten weer om te zetten in de woningbouw. Zij moesten toelating aanvragen, aan de provincie, of, wanneer het rijk zich garant stelde door een voorschot of een subsidie, aan het rijk.

Woonwagenbeleid

Het woonwagenbeleid betreft de regulering van de aanwezigheid van woonwagens in Nederland. Hiertoe werd rond de eeuwwisseling behoefte gevoeld na de invoering van de Woningwet 1901. Het werd als een bezwaar beschouwd dat er niets was geregeld voor een in aantal toenemende groep inwoners die zonder vaste verblijfplaats rondtrokken in een wagen die ook als woning diende. Deze groep vormde binnen de ontwikkeling van de Nederlandse samenleving in de twintigste eeuw een eigen, van sommige door de politiek ingegeven normen afwijkend cultuurpatroon, waarvoor nadere regulering blijkbaar noodzakelijk werd geacht. Woonwagenbewoners trekken thans niet meer, maar wonen nu bij elkaar in kampen. Het cultuurverschil tussen "reizigers" en "burgers" bestaat echter nog steeds. Voor de oorzaak van dit verschil wordt thans vaak naar de regelgeving gewezen, die het gevolg is van het vanaf 1890 geformuleerde woonwagenbeleid.

Huurbeleid

Vanaf het begin van de Tweede Wereldoorlog werd de huurprijs centraal geregeld om prijsopdrijving tegen te gaan. Na de oorlog was de huurprijs een factor van het levensonderhoud, geregeld door een centraal aangestuurd loon- en prijsbeleid. In 1950 werden bij wet kaders aan de huurprijzen gesteld en tot 1965 werden de huurverhogingen bij wet bepaald. Daarnaast trad een geleidelijke liberalisatie in. Vanaf 1989 is het streven om de huurprijs volledig aan de vrije markt over te laten. Om ook voor de laagstbetaalden een woonbare woning te garanderen is er bij wet een huursubsidiesysteem ingesteld. De minister bepaalt nu geen huurprijzen meer, maar kan nog wel sturen door het stellen van maximumpercentages.

Woningdistributie

Vanaf 1947 was als tijdelijke oplossing voor de woningnood de verdeling van de schaarse woonruimte wettelijk geregeld. De gemeenten hadden de bevoegdheid om woonruimte toe te wijzen, te vorderen en konden beletten dat woonruimte onttrokken werd. Deze bevoegdheid werd uitgeoefend bij de toekenning van verblijfsvergunningen aan kopers en huurders van woningen in die gemeente. Naarmate de woningnood minder werd, werden vanaf 1958 beperkingen aan die bevoegdheden gelegd: het rijk stelde bij amvb gemeenten voor "vrije vestiging" en "vrije sectoren" vast. Doordat dit laatste aan een maximumprijs was gebonden, hadden vele gemeenten tot de dag van vandaag nog zeggenschap over de goedkoopste woningen. Ook konden gemeenten zelf bewoners weren door eisen te stellen op het gebied van maatschappelijke en economische gebondenheid.

Het beleidsterrein is nader beschreven in het rapport institutioneel onderzoek *Volkshuisvesting. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein volkshuisvesting over de jaren 1945-1994* (Den Haag 2003; PIVOT-rapport 136). Hieruit zijn de handelingen die voorbestemd waren om te worden gewaardeerd overgenomen in het BSD, dat tijdens het onderhavige driehoeksoverleg is besproken.

3. Reikwijdte van het BSD

De periode van dit selectiedocument is afgebakend vanaf 1945 tot 1996. De reden hiervoor is een beleidsomslag, die in 1995 vorm kreeg met de afkoop van de objectfinanciering door het rijk door middel van de Bruteringswet. Een en ander geschiedde in een periode waarin binnen het ministerie door middel van permanente personeelwisselingen de kennis inzake het daaraan voorafgaande beleid zich verplaatste van het geheugen van de ambtenaren naar de wetenschappelijke publicaties, zoals die werden gestimuleerd door de twee universitaire leerstoelen inzake volkshuisvesting te Amsterdam en Delft. Het beleidsterrein Volkshuisvesting is thans omgezet naar het beleidsterrein

Woonbeleid en veel instrumenten zijn ingrijpend en vermoedelijk onomkeerbaar veranderd. Daarom sluit dit BSD af met handelingen, waarvan het proces uiterlijk in 1996 is vastgesteld. In dit BSD komen echter ook niet afgesloten handelingen voor. Dit betreft beleidsinstrumenten waarvan de vastgestelde procedure berust op grondslagen van vóór 1996 en die in de periode van het woonbeleid ongewijzigd in stand worden gehouden. Een voorbeeld hiervan is de huursubsidie.

Dit BSD wordt thans ter vaststelling aangeboden voorzover het de handelingen betreft van de volgende actoren:

Actoren onder zorgdrager minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

N.B. Ingevolge artikel 5 van de Herzieningswet Adviesstelsel (*Stb.* 1996, 377, de zog. "Woestijnwet") dienden de daaronder vallende adviesorganen hun archieven na opheffing over te dragen aan het ministerie dat ze heeft ingesteld. De hieronder beschreven instellingen hebben, voorzover opgeheven, hun archief daadwerkelijk aan het ministerie overgedragen.

Minister van Binnenlandse Zaken, 1945-

Financiële Commissie Publiekrechtelijke Lichamen, 1950-1958

Interdepartementale Stuurgroep Decentralisatie, 1980-

Minister van Financiën, 1945-

Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 1945-

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (1945-1971)

Minister van Sociale Zaken (1971-1981)

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (1981-)

Actoren onder zorgdrager Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

N.B. Ingevolge artikel 5 van de Herzieningswet Adviesstelsel (*Stb.* 1996, 377, de zog. "Woestijnwet") dienden de daaronder vallende adviesorganen hun archieven na opheffing over te dragen aan het ministerie dat ze heeft ingesteld. De hieronder beschreven instellingen hebben, voorzover opgeheven, –met uitzondering van de met een asterisk aangegeven actor- hun archief daadwerkelijk aan het ministerie overgedragen.

Minister van Binnenlandse Zaken (1945-1952), voorzover belast met maatschappelijk werk

Minister van Maatschappelijk Werk (1952-1968)

Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (1968-1982)

Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (1982-1994)

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (1994 –....)

Staatscommissie Vervanging Armenwet, 1947-1952

Interdepartementale Commissie Woonwagenebeleid, 1974-1977

Actoren onder zorgdrager minister van VROM:

Het ministerie:

Minister van Openbare Werken en Wederopbouw, 1945-1947

Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting, 1947-1956

Minister van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid, 1956-1965

Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), 1965-1982

Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), 1982-

Inspecteur voor de Volkshuisvesting (Hoofd Ingenieur Directeur), 1962-2000.

N.B. Met ingang van 1 januari 2000 maakt de inspecteur volkshuisvesting deel uit van de VROM-inspectie, waarin mede de inspecties ruimtelijke ordening en milieu geïntegreerd zijn.

Adviesraden

N.B. Ingevolge artikel 5 van de Herzieningswet Adviesstelsel (*Stb.* 1996, 377, de zog. "Woestijnwet") dienden de daaronder vallende adviesorganen hun archieven na opheffing over te dragen aan

het ministerie dat ze heeft ingesteld. De hieronder beschreven instellingen hebben –met uitzondering van de met een asterisk aangegeven actor- hun archief daadwerkelijk aan het ministerie overgedragen.

Raad voor Herstel en Wederopbouw, 1946-1950

Eerste Voorlopige Raad voor de Volkshuisvesting, 1946-1962

Raad voor de Woningbouw, 1955-1961

Tweede Voorlopige Raad voor de Volkshuisvesting, 1962-1965

Raad voor de Volkshuisvesting (RAVO), 1965-1996

Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO), 1965-1994

Raad voor het Milieubeheer, 1980-1996

Studie- en beoordelingsraad ziekenhuiswezen, 1945-1950*

N.B. Het archief van deze raad, oorspronkelijk gedeponerd in het Bouwcentrum te Rotterdam, is reeds overgedragen aan het Nationaal Archief.

Commissies

N.B. Ingevolge artikel 5 van de Herzieningswet Adviesstelsel (*Stb.* 1996, 377, de zog. “Woestijnwet”) dienden de daaronder vallende adviesorganen hun archieven na opheffing over te dragen aan het ministerie dat ze heeft ingesteld. De hieronder beschreven instellingen hebben, voorzover opgeheven, –met uitzondering van de met een asterisk aangegeven actor- hun archief daadwerkelijk aan het ministerie overgedragen. Stukken van commissies inzake de wederopbouw die vóór 1950 zijn opgeheven, kunnen na invoering van een registratuurplan in dat jaar –volgens het decimaalstelsel- in de ambtelijke archieven van het ministerie zijn geïntegreerd.

Commissie van Advies voor de Woningbouw, (CAW), 1941-1995

Centrale Commissie voor de Onteigeningsvergoedingen, 1946-1966

Commissie van Beroep inzake vergoeding voor gevorderde woonruimte, 1947-1965

Studiecommissie Bouwvoorschriften (commissie Mazure), 1949-1952

Rijksplanologische Commissie (RPC), 1965-

Adviescommissie toelating volkshuisvestingsinstellingen, 1965-1992

Stuurgroep Efficiënte Woningbouw, 1965-1998

Commissie Bijdrage Stedelijke Werken (CBSW) 1969-1974

Commissie van Advies inzake de Woonwagenwet, 1970-1990

Interdepartementale Werkgroep Knelpunten Woningbouw (IWKW), 1972-1977

Adviescommissie Goede en Goedkope Woningen, 1974-1981

Coördinatiecommissie Stadsvernieuwing (CCSV), 1974-1997

Interdepartementale Commissie Groeikernen en Groeisteden (ICOG), 1977-1994

Huurcommissie, 1979-*

N.B. Ingevolge artikel 26 van de Wet uitvoering huurprijzen woonruimte valt vanaf 2002 het secretariaat van de huurcommissies onder de zorg van de minister van VROM.

Commissie Verdeling Rijkssteun Woningbouw, 1980-1988

Staatscommissie Kleijn, 1980-1987

Adviescommissie PREGO, 1982-1989

Rijkscommissie voor de Volkshuisvesting (RCV), 1985-1997

Klachtencommissie Gehandicapten, 1986-1994

Commissies toelating van architecten/stedebouwkundigen/landschaps-, tuinarchitecten/ingenieurs-architecten, 1987-1989

Centrale Overleggroep huisvesting Gehandicapten, 1990-1994

Adviescommissie toelating woningcorporaties (ATW), 1992-

Organisaties

De hier beschreven archieven dienen na opheffing van de organisatie te worden overgedragen aan de minister, belast met volkshuisvesting. De met een asterisk aangeduide archieven oorspronkelijk gedeponerd in het Bouwcentrum te Rotterdam, zijn reeds overgedragen aan het Nationaal Archief.

Stichting Ratiobouw, 1945-1965*

Bureau Documentatie Bouwwezen, 1945-1950*

College van Algemene Commissarissen voor de Wederopbouw, 1945-1948

N.B. Het centraal archief van dit college is na de opheffing overgedragen aan het ministerie, en bij de invoering van een registratuurstelsel ingevolge het KB K451 van 1950 inzake secretarie-aangelegenheden in het archief van de Dienst Wederopbouw van het ministerie geïntegreerd.

Stichting Vorstverletbestrijding, Bouwnijverheid, 1946-1968

Centraal Orgaan voor de Volkshuisvesting en de Bouwnijverheid, 1947-1977

(PRC) Bouwcentrum, 1950-*

Directeur Grootboek Woningverbetering, 1957-1960

Research Instituut voor de Woningbouw (RIW), 1969-1985

Rijksdienst voor het Kadaster en Openbare Registers (KADOR), 1984-1994

Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV), 1982-1988

Stichting Bouwkwiteit (SBK), 1987-

Stichting Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV), 1988-

Stichting Duurzaam Bouwen, 1992-1995

4. Totstandkoming van het BSD

Het BSD is gebaseerd op het Rapport Institutioneel Onderzoek *Volkshuisvesting. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein volkshuisvesting over de jaren 1945-1994* (PIVOT-rapport 136), opgesteld door dr. J.A.A. Bervoets, drs. N.C. van Oldenbeek, drs. C. Velsink. Het onderzoek, aangevangen in 1995, werd in 1998 afgerond. In de literatuurlijst wordt verwezen naar o.m. de jubileumpublicatie *Volkshuisvesting in goud* onder redactie van J. van der Schaar.

Bij de afronding van het onderzoek werd advies ingewonnen van een van de medeauteurs van dit boek, J.J. Koffijberg, van wie ook verschillende studies in de literatuurlijst van het RIO waren opgenomen, die nu medewerker van het ministerie was. Dhr. L. L. van Deursen, Directie Informatiebeheer en Subsidieregelingen, Advisering Kaderstelling en Ondersteuning, gaf bovendien veel aanvullende informatie over de administratie van de geanalyseerde bedrijfsprocessen. Al deze aanvullende informatie is in het RIO verwerkt.

Het BSD werd na voltooiing van het RIO opgesteld onder redactie van drs. P.Sierdsma, Directie Documentatie en Informatie, Archief- en Informatiecentrum van het ministerie van VROM, en kwam in december 2003 gereed. Hiervoor is aanvullend onderzoek verricht voor de handelingen die in de jaren 1995-1996 zijn opgestart of afgesloten. Waar in dat geval nadere (context-) verheldering nodig was, is dit als extra toelichting bij de handeling beschreven. Een en ander is in de inleiding van het BSD verantwoord.

De inhoud van RIO en BSD, alsmede de voorgestelde waarderingen zijn beoordeeld door de deskundigen als bedoeld in het Archiefbesluit 1995, art. 3, eerste lid, onder a en b. Een lijst van deze deskundigen volgt hieronder:

Beleidsdeskundigen van voormalig het Directoraat-Generaal Volkshuisvesting (1982-2002):

dhr. J. Koopman, Directeur-Generaal Volkshuisvesting

dhr. G. Hoelen, plaatsvervangend directeur Volkshuisvesting

mw. G. Bruin, Directie Bestuursdienst

dhr. B. Westerdijk, Directeur Woningbouw en Stadsvernieuwing

dhr. T. Lensen, Directie Woningbouw en Stadsvernieuwing

dhr. W. Haeser, Directie Financiering Woningbouw

dhr. R. Rese, Directie Financiering Woningbouw

Beleidsdeskundigen van het huidige Directoraat-Generaal Wonen (DGW) (2002- heden):

dhr. dr. J.J. Uijlenbroek, Directeur Informatiebeheer en Subsidieregelingen, Bedrijfsbureau

dhr. drs. J.J. Koffijberg, Directie Financiële Strategie en Control

mw. drs. M.J. van Oostrom, Directie Strategie, Stafbureau

dhr. ir. C. J.Schut, Directie Stad en Regio

dhr. mr. S. F. Wolff, Directie Stad en Regio, secretariaat Huurcommissies

dhr. F.G. Veijgen, Directie Beleidsontwikkeling / Wonen, coördinator SEV

mw. J. Verhulst, Centrale Sector, VROMraad

drs. ing. R.J. Schoonman, Directoraat-Generaal Ruimte, Stafbureau Directieraad, secretariaat Rijksplanologische Commissie

dr. H. A. Groeneveld, directeur Stichting Bureau Architectenregister
dhr. W. de Graaf, senior adviseur PRC Bouwcentrum
mw. J. Zwennis, Stichting Nationaal DuBo Centrum

Beleids- en administratiedeskundigen van het Directoraat-Generaal Wonen (DGW):

dhr. L. L. van Deursen, Directie Informatiebeheer en Subsidieregelingen, Advisering Kaderstelling en Ondersteuning

dhr. A. Moennoe, VROM Inspectie

Voor de overige ministeries adviseerden de beleidsambtenaren, die in de hierna volgende paragraaf als deelnemers bij het driehoeksoverleg beschreven staan.

5. Totstandkoming van en deelnemers aan het driehoeksoverleg

Op 15 december 2003 heeft het ministerie van VROM als primaire zorgdrager per brief te kennen gegeven het driehoeksoverleg te willen starten voor het eigen ministerie en de overige zorgdragers. Hiervoor zijn de hierboven genoemde betrokkenen van de ministeries van BZK, Financiën, VWS, SZW, en LNV benaderd met de vraag of zij akkoord konden gaan met de in het concept-BSD voorgestelde waarderingen.

Contacten met of over een aantal archiefvormers, waarvan de handelingen oorspronkelijk in het BSD waren opgenomen, hebben ertoe geleid, dat deze handelingen zijn geschrapt. Een aantal in het RIO beschreven archiefvormers zijn namelijk om verschillende redenen niet bij het driehoeksoverleg betrokken:

- Het ministerie van minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen heeft te kennen gegeven de handelingen vermeld in de ontwerplijst na onderzoek geen relevantie voor dit ministerie toe te kennen en dienen deze derhalve niet in. De handelingen betrekking hebbend op bijdragen van dit ministerie op het gebied van stads- en dorpsvernieuwing waren gelijklopend aan handelingen in het beleidsterrein Monumentenzorg en wetenschapsbeleid en zijn als zodanig gewaardeerd.
- Het ministerie van Economische Zaken dient eveneens geen handelingen van de ontwerplijst in, omdat handelingen die te maken hebben met energiebesparing of -levering opgenomen zijn in de lijsten *Energiebeleid* (PIVOT-rapport 81) en *Energiedelfstoffen* (PIVOT-rapport 82) op grond waarvan selectielijsten in voorbereiding zijn. [De resterende handelingen, waarvan het materiaal al bewerkt is, lagen te ver terug in de tijd om voor vaststelling in aanmerking te komen.]
- De provinciale organen, beschreven in het RIO, zijn betrokken bij de vaststelling van een gemeenschappelijke vernietigingslijst door het Interprovinciaal Overleg. Op dit moment is een gezamenlijk overleg gaande over een mogelijk in 2005 vast te stellen IPO-lijst.
- Enkele in het RIO genoemde permanent opererende zelfstandige bestuursorganen besloten een eigen selectielijst op te stellen. Het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting stond voor de onmiddellijke verplichting een eigen selectielijst op te stellen. Het CFV heeft inmiddels als beheerder van reeds gevormde archieven de opstelling van een selectielijst door de minister van VROM niet afgewacht en heeft een eigen selectielijst doen vaststellen. De motivatie was dat het CFV anders niet aan zijn archiefwettelijke verplichtingen zou voldoen.
- Ook de Stichting Bureau Architectenregister (SBA), sinds 2002 een zelfstandig bestuurlijk orgaan (ZBO), heeft besloten een eigen lijst op te stellen.
- In het aangeboden concept-BSD stonden de handelingen van de Verzekeringskamer vermeld bij de actor minister van Financiën. Op verzoek van het ministerie van Financiën is deze actor door het ministerie van VROM, dhr. Sierdsma, als afzonderlijke actor benaderd. Toen is gebleken dat de handelingen van de Pensioen- en Verzekeringskamer (PVK), die opeenvolgend vielen onder de ministers van Justitie en Financiën eveneens in een eigen selectielijst beschreven zullen worden, daar deze organisatie per 1 januari 2000 als zelfstandig bestuurlijk orgaan functioneert.
- Het Nationaal Centrum Duurzaam Bouwen (Nationaal Dubocentrum) bleek geen VROM gelieerde organisatie.

- De handelingen van het Kadaster (KADOR) maken deel uit van registratiehandelingen, beschreven in PIVOT-rapport 120, *Ruimtelijke ordening en geo-informatie* en zijn in die context reeds gewaardeerd.
- Het ministerie van Financiën heeft laten weten dat de in het concept-BSD opgenomen actor Centrale Commissie voor de Ontheffingsvergoedingen niet onder het ministerie van Financiën ressorteerde maar onder het ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, waarvan het huidige ministerie van VROM de rechtsopvolger is.
- Zoals hierboven aangegeven waren de archiefbescheiden van enkele organen, waarvan de archieven onder de zorg van het ministerie van VROM zouden komen te vallen, gedeponneerd in de archiefbewaarplaats van het Bouwcentrum te Rotterdam. Tegenwoordig is dit een geprivatiseerd advies- en tentoonstellingsorgaan, maar tijdens zijn oprichting in 1951 werkte het nauw samen met het ministerie. Dit had enkele commissiearchieven op het gebied van efficiënte bouw als studiemateriaal beschikbaar gesteld en publiceerde zelf in door het centrum gecreëerde voorlichtingsorganen als het tijdschrift *Bouw*. Doordat het archiefdepot van het Bouwcentrum door een overstroming werd getroffen, is veel archief verloren gegaan. Het restant werd in de jaren 1983, 1985 en 1987 aan het Algemeen Rijksarchief overgedragen en is thans voor onderzoek door het publiek beschikbaar (Inventariscode: HaNa 2.19.096). Besloten is de in het Bouwcentrum gedeponneerde bestanden van door de minister van VROM ingestelde organen niet in de selectielijst te betrekken, maar volledig blijvend te laten bewaren.

Nadat uiteindelijk de participanten aan het driehoeksoverleg bekend waren, is op 15 april het driehoeksoverleg daadwerkelijk gestart. Het driehoeksoverleg werd schriftelijk gevoerd.

Aan het driehoeksoverleg namen deel:

voor het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

dhr. J. Koopman, Directeur-Generaal Volkshuisvesting als beleidsdeskundige (met hem zijn de deskundigen geraadpleegd die hebben geadviseerd bij de totstandkoming van het BSD);
 mw. C. Koster, in haar kwaliteit als beleids- en archiefdeskundige op het gebied van de huurcommissies, waarvan de administratie onder de zorg van de minister van VROM valt;
 dhr. drs. P.Sierdsma, Directie Documentatie en Informatie, Archief- en Informatiecentrum, als archiefdeskundige.

voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK):

dhr. R.L.J. de Neef, senior beleidsmedewerker van de afdeling BFO/ afdeling FO, als beleidsdeskundige;
 dhr. M. Visser, senior beleidsmedewerker van de afdeling GSIB / afdeling IB, als beleidsdeskundige;
 dhr. J. Pauwels, senior DI medewerker van het Stafbureau Openbaar Bestuur, als archiefdeskundige.

voor het ministerie van Financiën:

dhr. drs. F.R. Bauer, hoofd selectie VROM/LNV van de Inspectie der Rijksfinanciën, als beleidsdeskundige;
 mr. B.J.M.Peters, directeur Financiën Publiekrechtelijke Lichamen, als beleidsdeskundige;
 dhr. A. van Eeden, medewerker Institutioneel Onderzoek en Archiefbewerking bij de afdeling Documentaire Informatievoorziening, als archiefdeskundige;
 dhr. P.C.A. Lamboo, stafmedewerker Institutioneel Onderzoek en Selectiebeleid bij de afdeling Documentaire Informatievoorziening, als archiefdeskundige.

voor het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS):

mw. drs. C.A. Tiggelaar, senior beleidsmedewerker van de afdeling Infrastructuur van de directie Sociaal Beleid, beleidsdeskundige, inzake het woonwagengebeleid;
 dhr. mr. F. de Bruin, senior beleidsmedewerker van de directie Lokaal Beleid, als beleidsdeskundige inzake het huisvestingsbeleid;
 dhr. drs. L.B. Humbert, adviseur van de Programmaeenheid KICK, als archiefdeskundige.

voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW):

dhr. J.W. Rip, hoofd Beleid en Advies en DIV, als beleidsdeskundige;

dhr. M. Zonneveld, als archiefdeskundige.

voor het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV):

dhr. mr. J. A. Guerand, beleidsmedewerker afdeling Onderwijs en Voorlichting, als beleidsdeskundige;

dhr. D. Serin, medewerker vormgeving en inrichting DIV, als archiefdeskundige.

namens de Algemene Rijksarchivaris:

dr. J.A.A. Bervoets, medewerker Selectie Nationaal Archief;

dr. A.H. Poelwijk, medewerker Selectie Nationaal Archief.

Voorts trad als adviseur van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris op prof. ir. A. Priemus, hoogleraar Volkshuisvestingsbeleid aan de Technische Universiteit van Delft. Onder zijn hoogleraarschap kwam onder meer de publicatiereeks *Deelstudies 50 jaar Directoraat-Generaal Volkshuisvesting* tot stand, waarop uiteindelijk ook de context van het RIO is gebaseerd. Hij voorzag het BSD van schriftelijk commentaar. Zijn bijdrage werd door de overige deelnemers aan het driehoeksoverleg zeer op prijs gesteld.

6. Belangen

Belangen ex artikel 2, sub b en c Archiefbesluit 1995

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de door de rijksarchiefdienst gehanteerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven.

Om op basis van deze selectiedoelstelling tot een waardering van de handelingen te komen, worden zes selectiecriteria toegepast:

Selectiecriteria	
<i>Handelingen die gewaardeerd worden met B(ewaren)</i>	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.

Selectiecriteria	
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriele verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de archiefbescheiden voor de overheidsorganen en de recht- en bewijszoekende burger

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijszoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de maximale termijnen zijn geschied door de deskundigen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Ministerie van Financiën, het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun inbreng en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg hebben de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Door de deelnemers aan het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van prof. dr. Priemus, historicus en materiedeskundige op het gebied van de Volkshuisvesting.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

7. Inhoudelijk verslag

Algemeen

1.

De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris hebben enkele wijzigingen voorgesteld in de hoofdstukindeling en de redactie van het BSD. Dit voorstel bleek niet uitvoerbaar, omdat de hoofdstukindeling en de redactie van de handelingen van het BSD samenhangt met de opzet van de geautomatiseerde handelingenbank, die door het ministerie van VROM is ingevoerd. De tekst en de indeling is een uitdraai van de gegevens, zoals die door de programmatuur van deze handelingenbank zijn geregistreerd. Daardoor verschilt de lay-out gedeeltelijk met de lay-out van de handelingen elders. Ook kon de indeling van het BSD, met name de wijze waarop de diverse actoren vallend onder het ministerie van VROM en onder andere zorgdragers waren geclusterd, niet zonder ontoelaatbare belasting van het geautomatiseerde indelingssysteem worden herzien. De vertegenwoordigers van het Nationaal archief stelden vast dat het geheel voldoende overzichtelijk, bruikbaar en goed te raadplegen is en gingen met de indeling en de redactie akkoord.

2.

Op advies van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris zijn de handelingen van de actor het College van Algemene Commissarissen voor de Wederopbouw onder een afzonderlijk hoofdstuk opgevoerd.

3

Tijdens het driehoeksoverleg is de noodzaak ontstaan om in het BSD een aantal handelingen toe te voegen. Deze handelingen zijn ingevoegd op de plaats waar zij logisch in de context van het RIO zouden moeten thuis horen. Er is een nummering aan toegekend die volgt op de laatst beschreven handeling van het RIO.

4.

In verschillende handelingen zijn toelichtingen opgenomen, waarbij vooral de betrekking van de minister met andere actoren (ook particuliere) of bepaalde aspecten nader worden toegelicht. Hiermee wordt onder meer de blijvende bewaring van B-handelingen beargumenteerd. Professor Priemus adviseerde hier en daar enkele door hem geconstateerde leemten in te vullen, die zouden kunnen dienen als aandachtspunt voor blijvende bewaring van enkele bijzondere historisch relevante gegevens. Omdat deze toelichting wellicht ook als toegang kan dienen voor het archiefonderzoek door middel van het geautomatiseerde registratuurbestand zijn deze adviezen dankbaar overgenomen.

5.

Professor Priemus verzocht nog eens extra aandacht te schenken aan een aantal karakteristieke aspecten van het Nederlandse volkshuisvestingsbeleid. De woningcorporaties, de stadsvernieuwing, de individuele huursubsidie (met name vóór de invoering van de Wet Individuele Huursubsidie) en de technische regelgeving op het gebied van de bouw. Deze opmerkingen bleken te zijn ingegeven door het summiere karakter van enkele toelichtingen in de RIO's en BSD's. Bij koppeling van de door hem genoemde onderwerpen aan handelingen in de selectielijsten blijkt dat de handelingen die daarop betrekking hebben met een B zijn gewaardeerd. Dat geldt ook voor de Dynamische Kostprijsuur, waarvoor hij speciale aandacht aanbeval. (Dit is een product van handeling 178: "Het -eventueel in overeenstemming met de ministeries van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid- (periodiek) opstellen van nadere aanwijzingen inzake de financiering van woningwetwoningen".)

Afdeling A: Inleidende hoofdstukken

1.5 Afbakening van het beleidsterrein

In verband met de tekst over de afbakening van het beleidsterrein noemt Professor Priemus een aantal beleidsterreinen die daarin naar zijn mening ten onrechte niet als verwant staan vermeld: stadsvernieuwing, stedelijke vernieuwing, welstandsbeleid, grondbeleid, milieubeleid, fiscaal beleid, cultuurbeleid. Deze terreinen waren reeds verdisconteerd in het onderzoek, omdat ze deels

deelterreinen zijn van het volkshuisvestingsbeleid, deels reeds zijn verdisconteerd in reeds afgebakende beleidsterreinen, verwerkt in diverse PIVOT-rapporten. Besloten is een paragraaf over het belastingbeleid toe te voegen, dat is beschreven in PIVOT-rapport 65.

Afdeling B: Handelingen van de minister van VROM

Handeling 13: *Het voeren van periodiek overleg met belangenorganisaties en doelgroepen*

Professor Priemus stelt voor om in de opmerkingen van het BSD als voorbeeld van een belangenorganisatie toe te voegen: "de koepels van woningcorporaties." Dit voorstel is overgenomen.

Handeling 105: *Het toetsen van aanwijzingen van woningbouwwerkzaamheden die buiten werking van gemeentelijke bouwverordeningen worden gesteld*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. Zij betreft inlichtingen over werkzaamheden van het College van algemene commissarissen voor de wederopbouw, beschreven in handeling 104 (zie onder) De vertegenwoordigers van het Nationaal Archief zijn echter van mening dat deze stukken niet voor blijvende bewaring in aanmerking komen, omdat de aanvragen immers worden getoetst aan reeds gereed gekomen wederopbouwplannen. Het gaat hier om eenmalige (nood)herstelwerkzaamheden aan reeds bestaande huizen. De waardering wordt gewijzigd naar V.

Titel van hoofdstuk 11 (Toelating van instellingen op het gebied van woningbouw):

Professor Priemus stelt voor om ter wille van de verstaanbaarheid ook in het BSD een toelichtende noot aan het hoofdstuk toe te voegen,; Toelichting: Toegelaten instellingen zijn: woningcorporaties, gemeentelijke woningbedrijven, niet-winst beogende instellingen (NWI's bijvoorbeeld stichtingen voor ouderenhuisvesting, jongerenhuisvesting, studentenhuisvesting, of koepels van NWI's), Dit voorstel is overgenomen.

Handeling 125: *Het toetsen van jaarverslagen van toegelaten instellingen (o.a. woningbouwcorporaties)*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. Het kan immers voorkomen dat deze toets leidt tot corrigerende aanwijzingen van de minister en daarop volgende correspondentie. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris stellen vast dat in dat geval een volledige verzameling jaarverslagen van toegelaten instellingen wordt aangelegd. Dit blijkt niet de bedoeling te zijn. Om dit probleem te ondervangen stelt hij voor de handeling met V te waarderen onder de toevoeging: "N.B: indien de toetsing aanleiding geeft tot handeling 126, worden de hier genoemde gegevens als voorstukken beschouwd." Daarmee wordt in ieder geval gegarandeerd dat beleidsstukken van de minister ten aanzien van woningcorporaties bewaard blijven, een belang dat ook door professor Priemus is onderstreept.

De beleids- en archiefdeskundigen van VROM hebben deze aanwijzing opgevolgd door onderscheid te maken tussen jaarverslag zonder nadere inspectie (V) en jaarverslag met nadere inspectie (B).

Handeling 154: *Het aangaan van leningen op de kapitaalmarkt voor de financiering van de woningbouw*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris stellen vast: "Deze handeling wordt blijkens de productbeschrijving geacht te zijn afgesloten met de sluiting van het leningencontract. Nadien blijven alleen de stukken bewaard, die tot de beëindiging van het contract leiden." Hij stelt voor om stukken die daarop betrekking hebben met een B te waarderen. Allerlei aflossingen en verrekeningen kunnen vernietigd worden.

De handeling wordt in het BSD gewaardeerd met een B, selectie criterium 5, met dien verstande dat aflossingen en verrekeningen vernietigd kunnen worden.

Handeling 171: *Het voorbereiden van onteigeningsbesluiten*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris zijn echter van mening dat onteigening in het belang van de volkshuisvesting door het rijk een uitzonderlijke ingreep is in de bevoegdheden van overheden die normaliter tot onteigening bevoegd zijn, zoals de gemeente. Indien er ooit in de vastgestelde periode een dergelijk besluit door de minister genomen is, komt zij zeker voor blijvende

bewaring in aanmerking. Nadien geschiedt onteigening in het belang van de volkshuisvesting of het milieubeheer alleen bij wet. Deze handeling is dus niet te vergelijken met een onteigening door het College van algemene commissarissen voor de wederopbouw (vgl. handeling 106). Die loopt meer parallel met een procedure van door het ministerie van Verkeer en Waterstaat ter wille van reeds vastgestelde besluiten tot het doen van openbare werken.

Besloten is de waardering te veranderen in B, selectie criterium 5.

Handeling 247: *Het aanwijzen van een Directeur van het Grootboek voor Woningverbetering*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. Feitelijk heeft deze handeling éénmaal plaatsgevonden, namelijk tijdens de instelling van het grootboek, waarbij -zoals in de jaren '50 nog gebruikelijk- aan de directeur ook instructies zijn verstrekt over de door hem te hanteren administratiefrechtelijke beleidsruimte. Om die reden is op voorstel van de vertegenwoordigers van het Nationaal Archief besloten om de handeling te waarderen met B, selectie criterium 5.

Handeling 288: *Het bemiddelen en adviseren inzake de vaststelling en toepassing van subsidieregelingen van andere ministeries met betrekking tot uitbreidingsplannen in groeikernen*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. Het betreft echter adviezen bij de uitvoering van door de ministeries van Economische Zaken en Landbouw vastgestelde subsidieregelingen, waarvan alle relevante gegevens worden gewaardeerd in het kader van het beleid openlucht recreatie en regionaal economisch beleid. Om die reden is op voorstel van de vertegenwoordigers van het Nationaal Archief besloten om de handeling te waarderen met V, bewaartermijn 5 jaar.

Handeling 356: *Het verlenen van vrijstelling van in het Besluit Uniforme Bouwvoorschriften vastgestelde technische voorschriften*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd, gezien het feit dat handeling 358 ("Het verlenen van ontheffing van een gemeentelijk bouwbesluit"), eveneens met een B is gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris merken op dat anders dan in handeling 358 geen sprake is van ingrepen in de regelgeving van met name andere overheidsinstellingen: het gaat hier om beschikkingen die betrekking hebben op woningbouwfinanciering, waarbij niet alleen de wettelijk voorgeschreven bouwkwaliteit, maar ook de voorgeschreven functionele woonomvang e.d. in verband met het kostenplaatje in het geding is. De hoofdbeschikking is in dit geval de goedkeuring van het bouwplan van een bijzonder woningproject, waarvan deze beschikking een afgeleide is.

Omdat het hier gaat om een routinematige uitvoeringsbeschikking is besloten de handeling te waarderen met V, termijn 5 jaar.

Handeling 367: *Het beslissen in een beroep, ingesteld door belanghebbenden tegen een besluit van Gedeputeerde Staten, met betrekking tot bouwvoorschriften*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De hierin genoemde bouwvoorschriften worden door de gemeente bij raadsbesluit vastgesteld. Tegen de toepassing daarvan kan door belanghebbenden bij de provincie bezwaar worden aangetekend, die vrijstelling kan verlenen of zelfs aanwijzingen aan de gemeente kan geven tot wijziging van deze voorschriften. Bij de onderhavige handeling treedt de minister op als hoogste beroepsinstantie in geschillen, die zich tussen andere overheden afspelen. Op advies van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris is de waardering gewijzigd in een B, selectie criterium 5.

Handeling 378: *Het goedkeuren van besluiten die Gedeputeerde Staten wil nemen ten aanzien van gemeenten die het toezicht op voorschriften en andere wettelijke bepalingen betreffende de volkshuisvesting niet naar behoren verrichten en*

Handeling 379: *Het voorschrijven van voorzieningen - aan gemeenten die in meer dan een provincie liggen - indien een gemeente het toezicht op voorschriften en andere wettelijke bepalingen betreffende de volkshuisvesting niet naar behoren verricht*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. Omdat de hoofdgegevens van deze handeling bij de provincie berusten en deze gegevens blijkens de

vastgestelde en voorgestelde IPO-lijsten blijvend worden bewaard, stellen de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris voor deze handeling te waarderen met een V. Besloten is de waardering om te zetten in een V met een bewaartermijn van 5 jaar.

Handeling 398: *Het voorbereiden van een KB, houdende aanwijzing van percelen als vallend onder het voorkeursrecht van het Rijk*

Handeling 405: *Het (doen) beschikken inzake een beroep op de Kroon tegen het onbewoonbaar verklaren van een woning*

Handeling 408: *Het beslissen op een beroep, aangespannen door de aanvrager van een vergunning tot gebruik van een woonschip of woonwagen, tegen een besluit tot weigering of intrekking van die vergunning*
Deze handelingen zijn op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris stellen vast dat het rijk hier (soms door middel van KB) ingrijpt in het handelen van lagere overheden. Dergelijke beroepen in laatste instantie scheppen jurisprudentie en dienen bijgevolg als aanwijzingen aan lagere overheden. Ook kunnen ingrepen van het rijk in de beschikking over woonlocaties verstrekkende maatschappelijke gevolgen hebben. Op voorstel van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris wordt de waardering van deze handelingen veranderd in een B, selectie criterium 5.

Handeling 445: *Het verlenen van ontheffing van de nakoming van de bepalingen van het Besluit werk en kosten woonwagencentra*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris merken op dat hier sprake is van een gedoogbeschikking van het rijk op verzoek van een gemeente die van het woonwagenebeleid van het rijk wil afwijken. Om die reden is op voorstel van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris de waardering van deze handelingen veranderd in een B, selectie criterium 5.

Handeling 451: *Het van een gemeente in eigendom ontvangen van die gebouwen, terreinen of roerende zaken van woonwagencentra, die geheel of gedeeltelijk aan hun bestemming worden onttrokken of vervreemd zijn*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris tekenen aan dat verwerving van zakelijke rechten en goederen wordt geregistreerd door de Dienst der Domeinen en dat handelingen die in dit kader door de minister van VROM worden verricht niet voor blijvende bewaring in aanmerking komen. De handeling wordt daarom gewaardeerd met een V, met een bewaartermijn van 5 jaar.

Handeling 462: *Het voorbereiden van een bij KB vast te stellen goedkeuringsbeschikking van een gemeenschappelijke huisvestingsverordening van gemeenten die in meer dan één provincie liggen*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris vragen zich af of afwijkende beschikkingen inzake een gemeenschappelijke huisvestingsverordening niet bewaard moeten blijven. Dit zet de administratie van VROM aan het denken: krijgen dergelijke beschikkingen, die immers voortkomen uit onderlinge afstemming van het beleid door verschillende gemeenten, niet een normatief karakter op regionaal niveau? De beleidsdeskundige stelt vast dat in dit geval het ministerie ook zelf initiatieven neemt. Om die reden wordt de handeling gewaardeerd met een B, selectie criterium 5.

Handeling 508: *Het bepalen van de aanvangshuurprijs van door de minister gefinancierde of gesubsidieerde woningen*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd, mogelijk analoog aan handeling 505 en 510. In beide gevallen stelt de minister de huurprijs vast in bijzondere gevallen, die afwijken van de in de huurwet voorziene norm. In het geval van 508 stelt de minister via een standaardprocedure de aanvangshuurprijs vast op grond van gegevens die reeds eerder zijn vastgesteld op grond van premiebeschikkingen en tevoren vastgestelde financieringsovereenkomsten. Om die reden is op voorstel van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris de waardering van handeling 508 veranderd in een V, met een bewaartermijn van 5 jaar na de geldigheidsduur van de huurregeling.

Handeling 516: *Het op aanvraag verstrekken van huurgewenningsbijdragen en huursubsidies*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. Het is de enige handeling met betrekking tot dit onderwerp, die niet met B was gewaardeerd. Aangenomen was dat er vanaf 1970 huursubsidie is toegekend op grond van een Beschikking Aanvullende Huursubsidie (BAH), en dat er geen incidentele subsidies buiten deze regelingen om werden toegekend. Deze regelingen zouden zich dan baseren op criteria en tabellen, die bij de opstelling zijn vastgesteld. Professor Priemus beval de problematiek van huursubsidie vóór de invoering van de Wet Individuele Huursubsidie in onze aandacht aan; de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris vroegen om hier nog eens naar te kijken om alle twijfel uit te sluiten. Bij navraag aan de beleidsdeskundige bleek dat de BAH inderdaad de oudste geldige regeling was die aan huursubsidie ten grondslag lag voordat werd ingevoerd en dat er geen incidentele subsidies werden verstrekt. De waardering V blijft dus gehandhaafd.

Handeling 592: *Het instemmen met de erkenning van diploma's door het ministerie van Onderwijs, op grond waarvan architecten kunnen worden ingeschreven*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd, Omdat de primaire actor bij deze handeling de minister van onderwijs is, worden deze gegevens ook in de archiefbewaarplaats van het ministerie van OCW geregistreerd. Om die reden is op voorstel van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris de waardering van deze handeling veranderd in een V, met een bewaartermijn van 10 jaar na de geldigheid van het diploma.

Handeling 595: *Het goedkeuren van architectenopleidingen van de Stichting voor Architectuur*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris brachten hier de bedenking tegenin dat blijkens de toelichting in het RIO de toetsing geschiedde volgens het vaste stramien van een EG- of EU-richtlijn en zij vroegen zich af of deze gegevens niet voor vernietiging in aanmerking kwamen. De beleidsdeskundige deelde mee dat de minister naast de richtlijnen ook eigen toetsingscriteria hanteerde, die doorslaggevend konden zijn. De waardering B blijft dus gehandhaafd. De toelichtende opmerking wordt herzien.

Handeling 601: *Het toetsen van verslagen van de examencommissie inzake hun handelingen en de door haar afgelegde examens*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris vroegen zich af of er elders een bewaring geregeld was voor de verslagen, die veelal een kritisch beeld kunnen geven van de architectuuropleiding en waarvan de leden kunnen aansturen op wijziging daarvan (men hoeft maar te denken aan de rol van Victor de Stuers als voorzitter van de examencommissie voor het tekenonderwijs!). Omdat dit onduidelijk is, is de waardering van deze handeling gewijzigd in een B.

Handeling 603: *Het leveren van bijdragen bij de opstelling van richtlijnen voor architectonische kwaliteit in overlegorganen*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De overlegorganen zijn namelijk veelal particuliere instellingen en de vrees bestaat dat met blijvende bewaring van gegevens van deze handeling alle ingekomen vergaderverslagen van allerlei instellingen in deze context zouden worden opgenomen. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris wezen erop dat gedrukte stukken van dergelijke verenigingen ook dienen te worden opgenomen in het nationaal depot van de Koninklijke Bibliotheek en daarmee in contact staande documentatieverzamelingen. Volgens hem is het de bedoeling dat uitsluitend die stukken blijvend worden bewaard waarbij de minister zelf aan de vaststelling van richtlijnen bijdraagt. De overige stukken dienen als ter kennisneming aangenomen documentatie en niet als archiefstuk te worden beschouwd.

Op grond hiervan is besloten de handeling te waarderen met een B, selectie criterium 5 (normering). Voor de bewaring van louter ter kennisneming ontvangen stukken wordt een bewaartermijn van 5 jaar geadviseerd.

Handeling 638: *Het indienen van plannen ten behoeve van het Europees Herstelprogramma in het kader van de Marshall-hulp*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris wezen erop dat als vertegenwoordiger van de wederopbouw een gedelegeerde van de minister van Economische Zaken optrad, die zelf alle gegevens bewaarde. Mogelijke gegevens bij de minister van VROM zijn dus ter kennisneming ontvangen doublures.

Om die reden is de waardering gewijzigd in een V, met een bewaartermijn van 5 jaar.

actor Inspecteur van de volkshuisvesting (HID)

Handeling 153: *Het toedelen van de gemeentelijke bouwcontingenten*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchief wezen erop dat de bevoegdheden van de HID op dit punt gelimiteerde bevoegdheden had om bij eenvoudige kwesties te beschikken over bouwcontingenten beneden een bepaalde omvang. Problemen kwamen op het bordje van de minister. Om die reden stelde hij voor die handeling als waardering een V voor.

Besloten is de handeling te waarderen met een V, met een bewaartermijn van 5 jaar.

Handeling 188: *Het adviseren van de minister inzake een aanvraag tot financiering van woningwoningen*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris waren van oordeel dat de relevante stukken betreffende de advisering door de HID uiteindelijk ook in het archief van de minister zouden komen te berusten. Om die reden stelde hij voor die handeling als waardering een V voor.

Besloten is de handeling te waarderen met een V, met een bewaartermijn van 5 jaar.

actor College van Algemene Commissarissen voor de Wederopbouw

Handeling 100: *Het op aanvraag van belanghebbenden goedkeuren van bouw- en herstelwerkzaamheden door oorlogsschade*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris zijn echter van mening dat deze stukken niet voor blijvende bewaring in aanmerking komen, omdat de aanvragen immers worden getoetst aan reeds gereed gekomen wederopbouwplannen. Het gaat hier om eenmalige (nood)herstelwerkzaamheden aan reeds bestaande huizen. De waardering wordt gewijzigd naar V.

Handeling 104: *Het buiten werking stellen van gemeentelijke bouwverordeningen ten aanzien van door haar aangewezen bouwwerken*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een V gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris vragen zich af of het ongedaan maken van gemeentelijke besluiten niet van een zodanig gewicht is dat deze handeling met een B moet worden gewaardeerd. De archiefdeskundige stelt vast dat deze buitenwerkingstelling door het college een normale procedure is voor wederopbouwvoorzieningen, van dezelfde orde als handeling 100. De beoordeling V blijft gehandhaafd.

Handeling 106: *Het onteigenen van roerende of onroerende goederen*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B gewaardeerd. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris stellen vast dat onteigeningsgegevens van onroerende goederen door het rijk in het Kadaster of het register van Domeinen worden verwerkt, die blijvend worden bewaard. Onder roerende goederen verstaat men vooral puin of te recyclen bouwmetaal. De waardering wordt gewijzigd naar V.

actor Huurcommissies

Handeling 529: *Het aanhouden van een openbaar register van de huurcommissieuitspraken*

Deze handeling was op voorstel van de archiefdeskundige van VROM met een B. gewaardeerd. Een administratiedeskundige van de huurcommissies, mevrouw C. Koster, wees er echter op dat dit geanonimiseerde bestand ook normatieve uitspraken kan bevatten met beleidsgevolgen. Zij was in staat deze nadere informatie te verstrekken, omdat de minister van VROM verantwoordelijk is voor de landelijke administratie van de huurcommissies. De toelichtende beschrijving van de registratie van de uitspraken in het register werden als gevolg van haar mededelingen in het BSD herzien; de beschrijving wijkt dus af van die in het RIO. Op grond van de aldus gewijzigde inzichten is de waardering van de handeling veranderd in een B, selectie criterium 5. Indien het bestand gesplitst kan worden kunnen uitspraken zonder beleidsgevolgen na 5 jaar worden vernietigd.

Afdeling C: Handelingen van de overige zorgdragers

Handelingen minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Tijdens het overleg zijn geen opmerkingen gemaakt, zodat de handelingen en waarderingen ongewijzigd zijn gebleven.

Handelingen minister van Financiën

Het ministerie van Financiën laat weten dat ingestemd kan worden met de formulering en waardering van de handelingen van de minister van Financiën.

Handelingen minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De minister van Welzijn Volksgezondheid en Sport beheert enkele archiefbestanden betreffende taken, die later naar de minister van VROM zijn overgegaan. Gezien de samenhang van de werkzaamheden heeft de minister enkele verzoeken gedaan tot wijziging van de bewaartermijnen op grond van interne comptabele regels in het belang van het maatschappelijk werk. Deze verzoeken zijn gehonoreerd.

Tijdens het overleg zijn de volgende wijzigingen vastgesteld:

Handeling 16: *Het aanwijzen van personen die bevoegd zijn de vergaderingen van de Raad voor de volkshuisvesting bij te wonen*

De bewaartermijn van de te vernietigen stukken (V 5 jaar) is in het belang van de eigen personeelsadministratie verlengd tot 10 jaar na beëindiging van de vertegenwoordiging.

Handeling 17: *Het bijwonen van de vergaderingen van de Raad voor de Volkshuisvesting*

De bewaartermijn van de te vernietigen stukken (V 5 jaar) is in het belang van de eigen personeelsadministratie verlengd tot 10 jaar.

De **handelingen 478, 479 en 481**, zijnde uitvoering van subsidieregelingen aan gemeenten en bewoners in het kader van het maatschappelijk werk bij volkshuisvestingsaangelegenheden, zijn met een V gewaardeerd. Op grond van interne financiële regels worden bij dit ministerie subsidiestukken voor de duur van 7 jaar bewaard. Daarom is op verzoek van de archiefdeskundige besloten de bewaartermijn van deze stukken te verlengen tot 7 jaar.

Handeling 496: *Het adviseren van burgemeester en wethouders inzake het toewijzen van vrijgekomen rijksvoorkeurswoningen*

Deze handeling was op voorstel van de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris oorspronkelijk met een V gewaardeerd, omdat hierbij vooral aan voorzieningen voor rijksambtenaren werd gedacht. De beleidsdeskundige van het ministerie deelde mede dat de regeling ook van toepassing is op bijzondere maatschappelijke groepen, zoals Molukkers. De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris zijn nu van oordeel dat ingrepen van de rijksoverheid in het gemeentelijk toewijzingsbeleid, vooral waar het gaat om minderheden die onder de zorg van het ministerie van VWS of Integratiebeleid vallen, leiden tot maatschappelijke repercussies, die de openbare actualiteit halen.

(Aan deze huisvestingsproblematiek heeft het televisieprogramma *Andere tijden* verschillende uitzendingen gewijd.)

De waardering wordt gewijzigd in een B, selectie criterium 5.

Handeling 664: *Het geven van nadere voorschriften of richtlijnen*

Op voorstel van de beleidsdeskundige wordt in de redactie de woorden “inzake de volkshuisvesting” toegevoegd.

Handelingen minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Tijdens het overleg zijn geen opmerkingen gemaakt, zodat de handelingen en waarderingen ongewijzigd zijn gebleven

Handelingen minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit

Tijdens het overleg zijn geen opmerkingen gemaakt over bestaande handelingen, zodat de handelingen en waarderingen ongewijzigd zijn gebleven. Wel heeft er een toevoeging plaatsgevonden.

Naar aanleiding van **handeling 592** (“Het instemmen met de erkenning van diploma’s door het ministerie van Onderwijs, op grond waarvan architecten kunnen worden ingeschreven”) stelt de beleidsdeskundige van het ministerie van LNV vast dat anders dan in het RIO vermeld de bevoegdheid van erkenning van diploma’s van landschap- en tuinarchitecten volledig berust bij het ministerie van LNV. Hiervoor kan de minister bepaalde adviserende instellingen in het leven geroepen.

Er worden dus in het BSD twee handelingen toegevoegd voor de minister van LNV:

Handeling 666: *Het erkennen van diploma’s voor landschap- en tuinarchitecten*

Deze handeling zal worden gewaardeerd met een B, selectie criterium 5.

Handeling 667: *Het aanwijzen van instanties en/of personen die de minister adviseren over verzoeken om erkenning van diploma’s voor landschap- en tuinarchitecten*

Deze handeling zal worden gewaardeerd met een B, selectie criterium 5.

Over de waarderingen van de overige handelingen waren de deelnemers het eens.

Het verslag is in oktober 2004 ter goedkeuring voorgelegd aan de deelnemers aan het driehoeksoverleg. Allen hebben zich akkoord verklaard met het voorgelegde verslag.